

„Diznilandizacija Alp?“ ali povečanje vrednosti pokrajine?

Dejstvo je, da so inscenacije Alp vedno pogostejši pojav, vendar pa s tem povezana vprašanja in odgovornosti še zdavnaj niso pojasnjena. Nova številka revije CIPRE Alpenaodru s podnaslovom Mount Disney se tega pojava loteva z različnih vidikov.

V igri Hanibal na ledeniku Rettenbachgletscher v Avstriji prevzamejo vlogo slonov teptalci snega.

© Lois Hechenblaikner

Če od sonca ožgana planinska koča zapira pogled v dolino, to za večino ni nič spornega. Če pa arhitekturni kompleks iz železobetona na isti planini spreminja njeno podobo in tamkajšnjih prebivalcem omogoča boljše gospodarjenje, je to za mnoge zelo sporno. Po drugi strani se ista skupina ljudi ne želi odpovedati vsakoletnemu prižiganju kresov, čeprav obstaja nevarnost gozdnega požara in čeprav tako početje moti živali.

Zakaj v gorah marsikaj občutimo kot nekaj lepega, primernega, nekaj drugega pa nas moti in nam deluje tuje? In zakaj niti ne zaznamo, če tega na sceno nismo postavili mi, ljudje? Alpenaodru, tematsko glasilo CIPRE, se v najnovejši številki revije s

podnaslovom Mount Disney pobliže ukvarja s prav temi vprašanji: kritično – včasih s pohvalo, včasih z začudenjem, včasih z občudovanjem ali opozorilom – in brez obsojanja kar počez.

V 91. številki revije Alpenaodru omenjeno tematiko obravnavajo različni avtorji z različnih vidikov. Werner Bätzing z Univerze v Erlangen-Nürnbergu v Nemčiji tako odkriva mehanizme, ki vedno bolj spodbujajo insceniranje Alp, in prikazuje posledice, ki jih ima ta pojav na doživljanje posameznikov. Bernard Debarbieux z ženevske univerze kaže neskladje, ki vlada med našimi predstavami in realnostjo. Z enakimi sredstvi, s katerimi naj bi pred tem spremenili pokrajino, želimo to pokrajino sedaj renaturirati. Nesmisel?

Köbi Gantenbein, glavni urednik švicarske arhitekturne revije Hochparterre, in Mario Broggi, specialist za alpski naravni prostor, sta pričujočo številko obogatila vsak s svojim esejem. V živahni razpravi o centru za doživljanje narave Karwendel v nemškem Mittenwaldu soočata svoja mnenja za in proti tamkajšnjemu insceniranju s poučnim namenom. Temo dopolnjujejo konkretni primeri iz celotnega alpskega prostora.

Več informacij: 91. št. revije Alpenaodru „Mount Disney“ lahko brezplačno naročite pri CIPRI International (international@cipra.org) ali si jo presnamete v formatu PDF z naslova http://www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-international/publikacije-1/cipra-info/?set_language=sl (de/fr/it/sl)

Vsebina

Stran 1

„Diznilandizacija Alp?“ ali povečanje vrednosti pokrajine?

Stran 2

Drugo poročilo o stanju Alp tokrat o razmerah na področju alpskih vodnih virov

Nove publikacije o prometu na območju Alp

Volkovi v Franciji so ogroženi

Zagotovljena nadaljnja podpora za ekološko povezovanje na vsealpski ravni

Stran 3

Vorarlberške občine so se v okviru programa e5 prepričljivo uvrstile na prvo mesto

Prvič okoljska nagrada regije EU

Območje Alp z nevtralnim izpustom toplogrednih plinov do leta 2050

Prva ocena dejavnosti smučarske šole z vidika bilance CO₂

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Drugo poročilo o stanju Alp tokrat o razmerah na področju alpskih vodnih virov

Drugo poročilo o stanju Alp z naslovom Vodna bilanca in upravljanje vodnih virov sta pod predsedovanjem Avstrije in Nemčije pripravila Stalni sekretariat Alpske konvencije in skupina mednarodnih strokovnjakov, sprejeli pa so ga ministri alpskih držav na X. alpski konferenci marca letos v francoskem Evianu.

Več na strani 3: Vorarlberške občine so se v okviru programa e5 prepričljivo uvrstile na prvo mesto

Štiri vorarlberške občine so 18. junija 2009 prejele najvišje priznanje v okviru programa e5

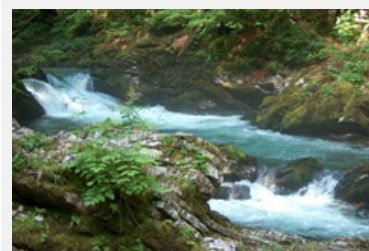
Drugo poročilo o stanju Alp tokrat o razmerah na področju alpskih vodnih virov

Drugo poročilo o stanju Alp z naslovom Vodna bilanca in upravljanje vodnih virov sta pod predsedovanjem Avstrije in Nemčije pripravila Stalni sekretariat Alpske konvencije in skupina mednarodnih strokovnjakov, sprejeli pa so ga ministri alpskih držav na X. alpski konferenci marca letos v francoskem Evianu.

Poročilo prvič ponuja podrobnejše in po regijah razvrščene informacije o razmerah na področju vodnih virov, kvantitete in kvalitete vode v Alpah, prikazuje pa tudi ekonomske in socialne vidike kot tudi vplive, ki jih imajo posledice podnebnih sprememb na vodno bilanco in vlogo naravnih nesreč. Poleg tega publikacija opravi pregled pravne ureditve in pobud za prihodnji razvoj.

Poročilo o stanju Alp v daljši angleški različici obsega 200 strani in 120 barvnih slik in fotografij. Povzetek poročila (krajša različica) je na voljo v petih jezikih (it, fr, de, sl, en) v tiskani obliki ali v formatu pdf na naslovu www.alpconv.org.

Vir: http://www.alpconv.org/soia/soia03_b_sl (de/fr/it/sl/en)

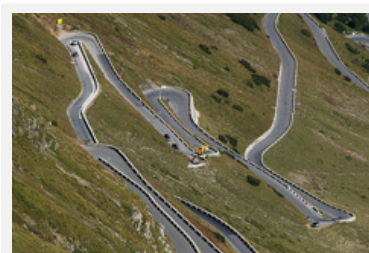
Namen II. poročila o stanju v Alpah je spodbuditi razpravo o vodnih virih in gospodarjenju z njimi.

© www.alpconv.org

Nove publikacije o prometu na območju Alp

S pomočjo Evropske akademije Bolzano (EURAC) in italijanskega ministrstva za okolje so pred kratkim izšle tri nove publikacije, ki prinašajo izsledke najnovejših raziskovalnih pobud na področju prometa v gorskih regijah. Prva publikacija „SWOMM 2008 – Urban Mobility in the mountain regions“ povzema rezultate, do katerih je prišla znanstvena delovna skupina, ki je raziskovala mobilnost in promet v gorah, ter združuje in predstavlja različne pobude in ideje o možni organizaciji urbane mobilnosti v gorskih regijah. Druga publikacija „SWOMM 2007 – Cross-border transports in the Alpine area in the new EU-27“ se ukvarja z najnovejšimi razvojnimi trendi v prometu in gospodarstvu vzhodne Evrope s poudarkom na karpatskih državah. Tretja publikacija akademije EURAC in njenih partnerjev pa vsebuje poročilo o projektu AlpCheckProject, katerega cilj je bil analizirati vplive tovornega prometa na onesnaževanje zraka v Alpah.

Vir: <http://www.eurac.edu> (de/it/en)

Od leta 2005 poteka "Scientific Workshop on Mountain Mobility and Transport – SWOMM", kjer se ukvarjajo z najpomembnejšimi znanstvenimi raziskovalnimi projekti na področju prometa in trajnostnega razvoja v gorah.

©arjuna zbycho/flickr

Volkovi v Franciji so ogroženi

Francoski odlok o pogojih za odstrel volka v l. 2009/2010 po prepričanju nevladne organizacije France Nature Environnement (FNE) preveč popušča v škodo volku. Zakonodaja si v preveliki meri prizadeva za uravnavanje staleža volka, ne pa varovanje čred. Odstrel naj bi sedaj dovolili tudi pozimi, ko črede goveda in ovac niso več na planinah. FNE je izrazila kritiko tudi zaradi možnosti, da se sedanja kvota za odstrel lahko poveča, če bi bila dosežena dosegli pred letom 2010.

Francosko naravovarstveno združenje Visoka Savoja (FRAPNA) je pripravilo informativni pregled volčje populacije in posledic njene prisotnosti ter pokazala, da se populacija te živalske vrste na območju departmaja Visoka Savoja ni kaj dosti povečala. Obenem opozarja, da črede goveda in ovac, ki so brez nadzora oz. čuvaja, niso združljive z volkom. Prisotnost volka zahteva spremembo v sistemu varovanja čred.

Vir: <http://www.mont-saxonnex.com/topic/topic/loup-synth-se-juin-09.pdf> (fr), http://www.fne.asso.fr/fr/tir-du-loup-trop-de-concessions.html?cmp_id=33&news_id=1075 (fr)

Zagotovljena nadaljnja podpora za ekološko povezovanje na vsealpski ravni

Z novimi finančnimi sredstvi, ki jih bo zagotovil Sklad za naravo MAVA, se bo lahko CIPRA skupaj s partnerji – Mrežo zavarovanih območij v Alpah ter organizacijama ISCAR in WWF – tudi v prihodnje zavzemala za proces vzpostavljanja vsealpske ekološke povezave, ki se je začel zelo uspešno.

Ključna točka projekta Ekološki kontinuum bo v naslednjih mesecih priprava ozaveševalnih dejavnosti za leto 2010, ki ga je OZN razglasila za leto biotske raznovrstnosti, nadaljnji razvoj in širjenje doslej izdelanih instrumentov in rezultatov ter izdelava koncepta vsealpskega kompetenčnega omrežja. Pomembno vlogo bo tudi v prihodnje imelo tesno sodelovanje s platformo Alpske konvencije za ekološko povezanost in projektom Econnect. Do začetka naslednjega leta je za te dejavnosti na razpolago okoli 270.000 EUR. Več informacij: <http://www.alpine-ecological-network.org/> (en)

Vorarlberške občine so se v okviru programa e5 prepričljivo uvrstile na prvo mesto

Štiri vorarlberške občine so 18. junija 2009 prejele najvišje priznanje v okviru programa e5 – za energijsko učinkovite občine. Nagrajenke so Mäder in Zwischenwasser, članici Omrežja občin Povezanost v Alpah, ter Langenegg in Wolfurt.

Program e5 določa pet kakovostnih stopenj energijske učinkovitosti. Vsaka štiri leta morajo občine v postopku certificiranja predložiti razvid svojih dejavnosti, ki jih izvajajo na energetskega področju, in te lahko segajo od razvojnih načrtov občine do mobilnosti in stikov z javnostmi.

V programu e5 trenutno sodeluje 63 avstrijskih občin, od tega 29 iz Vorarlberga. Kot pravi vodja vorarlberškega programa e5 Karl-Heinz Kaspar, so vorarlberške občine na prvem mestu ne le v Avstriji, ampak tudi pri programu European Energy Award, ki spodbuja uresničevanje ukrepov varstva podnebja v občinah.

Več informacij na: <http://www.energieinstitut.at/?sID=223> (de)

Vodja skupine in župan ob podelitvi priznanja

© Energieinstitut Vorarlberg/Christine Kees

Prvič okoljska nagrada regije EU

Nekdanja južnotirolska in trentinska okoljska nagrada se v letu 2009 širi na celotno regijo EU Tirolska – Južna Tirolska – Trentino. Za nagrado se lahko potegujejo okoljsko relevantne ideje v najširšem smislu besede ali predlogi za izboljšave, že izvedeni ali šele načrtovani ukrepi, pobude, prireditve, projekti, izdelki ali storitve iz l. 2008 in 2009. Sodelujejo lahko fizične in pravne osebe, denimo podjetja, društva, občine ali šole, pri čemer je pogoj, da je sedež prebivanja oziroma dejavnosti na območju avstrijske zvezne dežele Tirolska ali italijanskih pokrajin Južna Tirolska ali Trentino. Rok za prijavo udeležbe je 6. november 2009.

Izbor nagrajencev in podelitev nagrade potekata v organizaciji južnotirolske deželne agencije za okolje, tirolskega deželnega urada za varstvo okolja, agencije za okolje iz Trentina in družbe Transkom. Skupna vrednost nagrade je 7000 EUR.

Več informacij in vir: <http://www.transkom.it> (de/it), <http://www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?art=302384> (de/it)

Cilj okoljske nagrade je širiti okoljska načela v vse plasti družbe in vse generacije, je prepričan član južnotirolske deželne vlade Michl Laimer.

© Transkom KG

Območje Alp z nevtralnimi izpustom toplogrednih plinov do leta 2050

Na X. alpski konferenci v Evianu/F marca 2009 je bil sprejet akcijski načrt za varstvo podnebja, ki si bo prizadeval za to, da bo alpska regija postala zgleden primer območja na področju preprečevanja podnebnih sprememb in prilagajanja le-tim. Na nemški predlog naj bi z akcijskim načrtom preverili, pod katerimi pogoji bi lahko alpski prostor do leta 2050 postal regija z nevtralnimi izpustom toplogrednih plinov.

Nemško Zvezno ministrstvo za okolje je zato pri Wuppertalskem inštitutu za podnebje, okolje in energijo naročilo študijo, na podlagi katere bi alpskim državam predlagalo morebitne vsebine in načine ravnanja, da bi dosegle zastavljeni cilj.

Najprej bo treba opraviti sondažne raziskave za področje, kot je „klimatsko nevtralno območje Alp“, nato pa bi skupaj s strokovnjaki iz alpskega prostora predložili možne vsebine in načine ravnanja. Septembra 2009 bo v Münchnu v ta namen organiziran strokovni posvet in na podlagi rezultatov bo Nemčija na oktobrski 41. seji Stalnega odbora Alpske konference pod predsedstvom Slovenije predložila predlog postopka za izvajanje ukrepov.

Vir: <http://www.bmu.de> (de/en)

Prva ocena dejavnosti smučarske šole z vidika bilance CO₂

Prvič doslej je bila opravljena ocena ene od francoskih smučarskih šol oziroma njenih dejavnosti z vidika bilance CO₂. Lastnik šole Stephane Lagarde je v sodelovanju z Mountain Riders za svojo šolo écOrider iz Chamonix/F izračunal interne in eksterne emisije toplogrednih plinov. Tako v oceni niso vključene le potrebe po ogrevalni energiji na posameznih lokacijah ali vozni poti smučarskih učiteljev, temveč tudi pot, po kateri turisti prihajajo do šole, njihovo prebivanje v kraju šole in siva energija smučarske opreme. Bilanca CO₂ je med drugim pokazala, da je v zimski sezoni 2008/2009 skorajda 90 % emisij nastalo zaradi prihoda turistov.

Namen bilance CO₂ je v ugotavljanju in zmanjševanju emisij aktivnosti, ki jih izvajajo v smučarski šoli. V ta namen so bili oz. bodo izvedeni različni ukrepi. Tako sodijo k takim ukrepom ozaveščanje turistov in njihovo spodbujanje za uporabo javnih prevoznih sredstev za prihod v turistični kraj in med bivanjem v njem.

Bilanco CO₂ spremlja strokovna služba za okolje in energijo ADEME, zanjo pa naj bi sedaj določili tudi ustrezno oznako. Vir in druge informacije: <http://www.ecorider.org/index-en.html> (fr/en), <http://www.mountain-riders.org/> (fr)

O tem in onem

SuperAlp!3 – odkrivanje vodnih virov na poti prek Alp

Predstavniki Stalnega sekretariata Alpske konvencije so s skupino medijskih ustvarjalcev s Kitajske, iz Rusije in alpskih držav v okviru projekta SuperAlp! deset dni potovali po Alpah in tako želeli pokazati, da se je v Alpah in preko Alp mogoče premikati s trajnostnimi prevoznimi sredstvi, ki so na tem območju redno na voljo.

Namen potovanja je odkriti vodne vire v najrazličnejših oblikah, kot so ledeniki, jezera, reke in izviri, ter spoznati njihovo uporabo: voda kot vir za pridobivanje energije, za potrebe kmetijstva, prostočasnih dejavnosti, promet ipd.

Potovanje, na katerem bodo udeleženci prepotovali več kot 1600 kilometrov, se je začelo 19. junija v Bovcu, končalo pa se bo 28. junija v Gressoneyju la Trinité v dolini Aosta v Italiji. Vir: http://www.alpconv.org/theconvention/conv08_a_en (en)

Evropski dan biotske raznovrstnosti v kmetijstvu

Letošnji evropski dan biotske raznovrstnosti v kmetijstvu (EAD) bo potekal 29. septembra pod geslom Arca-Net – evropska mreža Arche. V središču pozornosti bo ozaveščanje javnosti o biotski raznovrstnosti v kmetijstvu, ki je osnovnega pomena za zagotavljanje podpore proizvajalcem tradicionalnih izdelkov in pridelkov, politike pa spodbuja k varstvu biotske raznovrstnosti v domačem kmetijstvu. V okviru srečanja bodo predstavljeni tradicionalne domačije, parki, naravovarstveni rezervati itd., ki se intenzivno ukvarjajo s spodbujanjem biotske raznovrstnosti tako, da jo predstavljajo javnosti.

Viri: www.save-foundation.net/EAD/EAD_de.htm (de), http://www.save-foundation.net/EAD/EAD_info_package_2009.doc (en), <http://www.arca-net.info> (de/fr/it/en)

Zgledni podnebni ukrepi

Na področju odzivanja na podnebne spremembe, je bilo v alpskem prostoru narejenega veliko, vendar pa vsi sprejeti ukrepi nimajo le pozitivnih učinkov. Projektna skupina cc.alps je tako izbrala 34 projektov, pobud in aktivnosti, ki ne prinašajo koristi le za podnebje, temveč tudi za družbo, okolje in gospodarstvo. CIPRA zato priporoča: ponovno prebrati, posnemati, povedati drugim, narediti še bolje! Primeri dobre prakse so bili izbrani iz baze ukrepov, ki so bili poslani na natečaj projekta cc.alps ali pa jih je raziskala CIPRA v različnih alpskih državah. Vsi ukrepi so bili ocenjeni na podlagi sistema, ki je bil v okviru projekta cc.alps razvit prav v ta namen. Zgledne podnebne ukrepe lahko najdete na naslovu www.cipra.org/cc.alps (de/fr/it/sl).

Informacije o gorah na spletu

Center za opazovanje prehranjevalnih navad Ocha je pred kratkim postavil novo spletno stran www.lemangeur-montagne.com (fr), ki prinaša različne informacije o živinoreji, kmetijstvu, kmetijskih izdelkih in pridelkih, gastronomiji in turizmu v gorah. Namen različnih vsebin je podrobneje pojasniti trajnostni razvoj in dvig vrednosti naravne in kulturne dediščine v gorskem svetu kot tudi izzive politike, zlasti skupne kmetijske politike (SKP) Evropske unije.

Prireditve

Razstava: **Sneg kot surovina umetnosti**. Bregenz/A, 20. 6.-4. 10. 2009. Jezika: de, en. Organizira: Vorarlberški deželni muzej

Več informacij na spletnem naslovu: http://www.vlm.at/html/aus_schnee.htm (de)

Participatory Meeting: **Studies in Alpine communities in a time of change**. Michele all'Adige/I, 10. 7. 2009. Jezik: en. Organizira: Istituto Agrario San Michele all'Adige (IASMA)

Več informacij na spletnem naslovu: gretter@cealp.it, events@iasma.it

Konferenca: **Economic Instruments to Enhance the Conservation and Sustainable Use of Biodiversity**. Benetke/I, 21.-22. 9. 2009. Jezik: en. Organizirajo: FEEM, Conservation International, DEFRA, Department of Land Economy of Cambridge University, European Investment Bank

Več informacij na spletnem naslovu: http://www.bioecon.ucl.ac.uk/04_11_ann-conf.htm (en)

Konferenca: **Developing rural policies to meet the needs of a changing world**. Quèbec/CN, 13.-15. 10. 2009. Jezik: en. Organizira: OECD

Več informacij na spletnem naslovu: http://www.oecd.org/site/0_3407_en_21571361_42131252_1_1_1_1_00.html (en)

Mednarodna delavnica v okviru projekta ECONNECT: **Sharing knowledge for the implementation of an ecological continuum within and beyond the Alps**. Grenoble/F, 4.-6. 11. 2009. Jezik: en. Organizirajo: Alpine Space, Cemagref, Isère conseil general, Univerza v Innsbrucku

Več informacij na spletnem naslovu: http://www.econnectproject.eu/cms/sites/default/files/Econnect_workshop (en)

Saj ni res, pa je...

... Dobivajo Alpe konkurenco? Berlin ima prostrane parke, mnogo vode, zanimive klube, nekaj pa mu vendarle manjka: ne premore niti enega samega pravega gorskega vrha. Če bi se uresničile zamisli arhitekta Jakoba Tiggesa, to sploh ne bi bil več noben problem. Za natečaj za pozidavo severnega dela letališča Tempelhof je namreč predložil načrte, po katerih bi „zgradili“ 1071 metrov visoko goro. Od 80 sodelujočih pri natečaju se je njegov projekt uvrstil med 16 najboljših, nato pa je žirija ugotovila, da gora presega vse „običajne predstave o dimezijski skladnosti v Berlinu, zato konkretizacija te ideje ni mogoča“. Alp očitno le ni mogoče kar tako zamenjati. Fotografije in več informacij na <http://www.the-berg.de> (de)